

Præstegaardsjord. Jeg maa jo gaa ud fra, at det ærede Medlem er klar over, at det betyder en Forringelse i Indtægten af Jorden, naar den bliver udstykket efter den nu gældende Lov om Udstykning af Præstegaardsjord, og det er ogsaa min Opfattelse, at det faktisk betyder en Forringelse, og at Menighedsraadet er i Stand til at bringe mere ud af Jorden, end det kan ske efter den bestaaende Lov om Udstykning. Men det er ikke alene af den Grund, at jeg mener, Loven er uheldig; Forholdet bliver nemlig faktisk det, at Ejendomsretten til Jorden glider fra Sognekaldet over til Staten. Dette bekræftes ved, at Loven indeholder en Bestemmelse om, at Sognemenigheden faar indført en Prioritet i Jorden; og jeg har jo ogsaa det ærede Medlem Hr. Povlsens rene Ord for, at det ærede Medlem betragter Kirkegodset som Statens Ejendom. Jeg mener rigtignok, at det er en daarlig Tjeneste at gøre en Sognemenighed at lade Jorden glide fra Sogneeje over til Staten, som jeg i hvert Fald anser for at være konfessionsløse. Der har under Forhandlingerne her været Tale om en Adskillelse mellem Stat og Kirke; nogen umiddelbar Udsigt til en saadan Adskillelse er der vel nok ikke, men paa den anden Side maa man regne med Muligheden af, at Adskillelsen en Gang vil indtræde. Sker dette, vil jeg i høj Grad beklage, om det der, en Gang er skænket til Sognekaldene til Kirkens Brug, er gledet over til at blive Statsejendom; thi den konfessionsløse Stat vil sikkert ogsaa til den Tid have Brug for de Indtægter, Jorden kan yde.

Der anføres fra den Side, der særlig holder paa Udstykning af Jord i offentlig Eje som Bevæggrund til, at Jorden skal forblive Statseje, at Jorden er en Værdi, som bevarer sit Forhold til de virkelige Livsvilkaar gennem alle Tider; derfor maa Staten efter deres Mening ubetinget beholde Jorden i sit Eje. Jeg forstaar da ikke, at kirkeligt sindede Mennesker er med til at lade Jorden glide fra Sognekaldets Eje over i Statens Eje. I øvrigt er det mit Indtryk, at hele Spørgsmaalet om Udstykning af Præstegaardsjorden er slaaet op til et Omfang, som Spørgsmaalet i Virkeligheden ikke har, i hvert Fald ikke i vor Landsdel. Der drejer det sig om en almindelig Bondegaard ikke en Gang i ethvert Sogn, thi alle Sogne ejer desværre ikke Jord. I Forhold til den almindelige Trang til Jord spiller dette ingen større Rolle. Hvis vi nu var henvist alene til Præstegaardsjord, og der ingen anden Jord var at faa, saa maatte man ganske vist tage under alvorlig Overvejelse at skride

til en Udstykning. Men saadan er det slet ikke. Hos os er der 10 Gange mere Tilbud af Jord til Udstykning, end der i det hele taget er Mulighed for at udstykke. Derfor synes jeg, at det bliver til lidt af et Princip, og mest Agitation, naar man slaar Spørgsmaalet om Udstykning af Præstegaardsjord op til den Højde, som sket er. Vi er ikke uvillige til at sørge for, at Præstegaardsjorden bliver brugt paa en social forsvarlig Maade. Vi er ogsaa tilbøjelige til at arbejde med paa, at de Mennesker, der har Brug for Jord, kan faa Del i Præstegaardsjorden. Det, vi ønsker og beder om, er, at Ejendomsretten bliver bevaret rent og klart, saa Jorden bliver ved at være Sogneeje, og at Sognet faar den ubeskaarne Indtægt og Dispositionsret over Jorden.

Jeg skal herefter sige et Par Ord om Provstiudvalgene. Provstisynoderne er der meget faa, der har ønsket at bibeholde under det danske Styre. Man har derimod ment, at det var praktisk at bibeholde Provstiudvalgene, og med den Ordning, vi har nu under Overgangstiden; er det ligefrem nødvendigt, at vi har dem. Naar den fælles kirkelige Lovgivning, som her er foreslaaet, bliver gennemført, saa ændrer Forholdet sig noget, da bliver det ikke saa nødvendigt, som det har været hidindtil. Jeg ser godt, at der er henlagt en hel Del Funktioner til Provstiudvalgene, som de meget vel kan udføre. Derved sparer mange Sager hele Rejsen gennem Stiftsøvrigheden til Kirkeministeriet, hvilket kan være praktisk. Jeg tror dog ikke, at disse Provstiudvalg af den Grund er nogen ubetinget Nødvendighed. Man kunde godt tænke sig, at de paa-gældende Funktioner blev henlagt til Stiftsøvrighedens Afgørelse. Dog ser jeg ingen Ulykke i, at der bliver oprettet saadanne Provstiudvalg, naar deres Virksomhedsomraade bliver begrænset til økonomiske Spørgsmaal, og jeg tror, at naar Provstiudvalgenes Virksomhedsomraade bliver begrænset, vil det være fuldt tilstrækkeligt, naar de kommer til at bestaa f. Eks. af Provsten og to Lægmand. Det vil bevirke, at de bliver betydelig billigere, lettere haandterlige, og dog fuldt ud brugelige til det Formaal, de bør have.

Den Ordning, vi hidtil har haft med Hensyn til borgerligt Ægteskab og Civilregistre, håaber og tror jeg kan bestaa fremdeles i vor Landsdel. Ønsker man ikke samme Ordning indført her, bør man indrømme Frihed til, at enhver indretter sig, som han kan. Der foreligger ganske vist et Lovforslag i Landstinget, der ordner det saaledes, at der bliver frit Valg mellem